

קול שופר

נשאלה נא שאלה זו בקהל:

הקראתם מימיכם ספרות וסיפורת על מלחמות?

ודאי. העולם למוד סבל ומלחמות. והמלחמה לוקחת חלק פעיל הן בספרות הכללית, והן בספרות יחודית לשטח זה.

והספרים שקראתם, עסקו בחיילים בחזית או בעם שבעורף?

התשובות מגוונות. כי יש ספרות המתמקדת בפעולות המלחמתיות בשדה המערכה, ויש שיכוונו את מבטם לתגובותיהם של האנשים בחיי היום יום, בעת המלחמה.

ואיזה סגנון של ספרות וסיפורת הזכירה לכם המלחמה האחרונה שהתרגשה עלינו, מלחמת לבנון השנייה?

שוב תשובות שונות. כי יש שיזכרו ב"שואה" - במלחמת העולם השנייה, ויש שדוקא חשו כבמלחמת המפרץ, ויהיו שישוו זאת למתקפה על מגדלי התאומים. הצד השווה שברוב התשובות, התחושה של נרדפות העורף.

ומהו באמת ההבדל בין הלוחם בקרב, לבין משפחתו שבבית?

אחר סערת התשובות, המנסות למצות את ההבדל, ניתן להגדיר ולסכם כך: בעוד אנשי המלחמה, מְגַנְיִים על עצמם ועל עמם, הרי לעם שבבית, אין אפשרות פעילה להגן על עצמו.

ומהו ההבדל בין הנהגת האנשים בחיי שיגרה לבין התנהגותם בעת מלחמה?

ההבדל הוא בהתמודדות. בעוד אשר בשגרת החיים מתמודדים האנשים על רווחתם, נוחיותם ומילוי מאווייהם, הרי שבעתות צרה מתגמדים עניינים אלו נוכח המוות האורב בחוץ. ובזמנים שכאלו נאבק האדם במוות, ונלחם על חייו, ומנסה להגן עליהם בכל צורה אפשרית.

ומדוע, באמת, להפסיק להנות? האין כל חשיבותם של החיים - ההנאות שניתן להפיק מהם!?

מדוע נוותר על "תכלית" וטעם החיים (כפי שנדמה לנו), למען הצלת החיים עצמם, כאשר כלל לא ברור שנצליח לגונן עליהם!?

אין מנוס. לא נוכל לברוח מהאמת, המוטחת בעוצמה בפנינו. החיים חשובים יותר מאשר הנאות רגעיות וחולפות. אין זו סברה, זוהי הרגשה פנימית. בעומק נשמתנו בתוך תוכנו, נדע זאת. ב"תת המודע", "מתחת לסף ההכרה" נמצאת הרגשה זו - כפי שמכנים זאת הפסיכולוגים.

ואם חשיבותם של החיים, אינו בשל תענוגות ואף לא בכדי לספק גירויים שונים, מהי אם כן חשיבותם הגדולה, כפי שנחוש? מה תכליתם? ומה עלינו לעשות בחיים אלו שניתנו לנו?

אכן ממסקנה זו חששנו כל העת. ממשבה זו נמלטנו, לעסוק בשטף החיים. ברחנו כי לא רצינו לדעת את התשובה. והאמת רודפת. האמת מכריחה להכיר בה.

העולם הזה נוצר, ולא מאליו. יש אדון לבירה, אשר יצרה לתכלית מסוימת. "פֶּל הַנֶּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרֵאֲתִיו וְצִרְתִּיו אֶף עֲשִׂיתִיו".

עלינו לתת כבוד לבורא שמים וארץ, על ידי עשיית רצונו, כפי שציוה עלינו בתורתו. וכאשר נמלא את יעודנו, נזכה לטוב אשר צפן לנו בטובו.

על כן נרגיש כי אין ערוך לרגע של חיים. כי רגע של חיים משמעותו - מקבילתו היא נצח (בכוח ב"פוטנציה" - אם נשכיל לנצל את הרגע), לחיי העולם הבא.

כיצד הגענו לתובנה מופלאה זו? מה עורר אותנו לרגשות קודש אלו?

תרועת המלחמה, הכרוז הקורא להיכנס למרחבים המוגנים, צופר האזעקה, הוא הוא שפתח את לבנו. הוא שגרם כי נעצר ממרוצת החיים, ונחשוב על החיים עצמם.

וכיצד היתה תרועת המלחמה בעבר? כיצד הוזהרו תושבי הארץ, מפני המלחמה המתקרבת?

ומי הוא שעורר בעבר, כצופר האזעקה בימינו, את המחשבות על תכלית החיים? מה הכריח את המסקנה המרהיבה, על אפסיות סיפוק היצרים, וגדולת עבודת הבורא?

הלא זה הוא השופר. הקרן. בה הריעו את תרועות המלחמה. וכך אומר הנביא על תרועת השופר. "הִתְקַע שׁוֹפֵר בְּעִיר וְעַם לֹא יִחְרְדוּ".

וכך כותב רבי משה בן מימון - הרמב"ם - בספרו היד החזקה, (בפרק ג' הלכה ד' מהלכות תשובה), על מצוות תקיעת השופר ביום הדין הנורא. כי השופר קורא לישנים ולנרדמים, ומעוררם, לזכור את אמיתת החיים, ולפעול על מנת להיטיב דרכיהם ומעשיהם. וזה לשון הזהב של הנשר הגדול:

אע"פ שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב, רמז יש בו.

כלומר: עורו ישנים משנתכם, ונרדמים הקיצו מתרדמתכם, וחפשו במעשיכם, וחזרו בתשובה, וזכרו בוראכם - אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן, ושוגים כל שנתם בהבל וריק, אשר לא יועיל ולא יציל. הביטו לנפשותיכם, והטיבו דרכיכם ומעלליכם. ויעזוב כל אחד מכם דרכו הרעה ומחשבתו אשר לא טובה.

ומפני ענין זה נהגו כל בית ישראל להרבות בצדקה ובמעשים טובים ולעסוק במצות מראש השנה ועד יום הכפורים יתר מכל השנה, ונהגו כולם לקום בלילה בעשרה ימים אלו ולהתפלל בבתי כנסיות בדברי תחנונים ובכיבושין עד שיאור היום.

סיכום:

זמנים של סכנת חיים - כגון: מלחמות ומחלות רח"ל - מעצימים אצלנו, את רגש אפסיות ההנאות הרגעיות, ומעוררים אותנו לשאלות ומחשבות על תכלית החיים. המסקנה אליה אנו מגיעים בעקבות מחשבות אלו, היא: כי יש לנו תפקיד בעולם, בקיום מצוותיו ורצונו של הבורא.

תפקידו של השופר, להחיות אצלנו את חווית אימת המלחמה, ולהזכיר לנו כי גם הזמן בו אנו עומדים כעת, לפני ראש-השנה, הוא זמן של סכנת חיים. עת בו נידון העולם לחיים ולמוות.

ועל כן, עלינו לתת אל לבנו, לזכור את בוראנו, לחזור בתשובה ולהיטיב את דרכנו. עלינו לשוב ולחיות את החיים האמיתיים של עבודת הבורא.

שאלות חזרה:

1. כיצד מתנהגים האנשים בחיי השיגרה, וכיצד בזמני סכנה?
2. מה הסיבה לשוני זה?
3. מדוע כה גדולה חשיבותו של רגע בחיים?
4. מה היה תפקידו של השופר בעבר? (מהי מקבילתו בימינו?)

תשובות:

1. זמני שיגרה חזפים נ' האדם אחרי הנאותיהם, וזמני סכנה נאגמים על חיהם.
2. הסיבה לזוהי זה הוא הרגשת האדם שהחיים יקרים יותר מכל, וכי אין תכליתם אהנות.
3. חשיבותו של רגע, נובעת מהעובדה, כי ברגע אחד קטן פה צוה"ל ניתן לקנות חיי נצח צוה"ל.
4. תפקידו של השופר בעבר, מקביל לתפקיד האזעקה בימינו. כאומר, תפקידם בעצם, הוא תרועת המלחמה המעשרת כי כעת הוא זמן סכנה.